

Irish Language School Sydney
Scoil na Gaeilge Sydney

Bunrang

Téarma 2 - Seachtain 1

28 Aibreán 2025

(Is inniu **an t-ochtú lá** is fiche d'Aibreán, dhá mhíle, fiche a cúig.)

Goals

- Occupations – agent nouns
- Being and becoming - idioms using **is/tá** and **in**
- Genitive of 3rd and 4th declension nouns
- Introducing the present tense
- Pastimes and hobbies
- Likes and dislikes
- Stating opinions and facts with **le** and **do**

What is your occupation?

Cén	tslí bheatha ghairm bheatha	atá agat?
Cad é is	slí bheatha gairm bheatha	dhuit?

Is defines; tá describes.

post
jab

obair
cineál oibre
saghas oibre

gairm an choiligh

an coileach

gairm!

Tá mé féin-**fh**ostaithe.

Tá mé dí-**fh**ostaithe.

Tá mé ag lorg **poist** nua.

Tá post pairt-aimseartha agam.

Tá post corr-**fh**ostaithe (ó cáideach) agam.

D'éirigh mé as an obair.

Agent (occupation) nouns

Ending	Example	(Strong) Plural
-óir/-eoir,	<i>the teacher</i> an múinte <u>oir</u>	na múinteoirí
-éir, úir	<i>the butcher</i> an búist <u>éir</u>	na búistéirí
-ire	<i>the piper</i> an píob <u>aire</u>	na píobairí
-í	<i>the storyteller</i> an scéala <u>í</u>	na scéalaithe

Cén tslí bheatha atá agat?

defining

Is múinteoir mé.

Múinteoir **is** ea mé.^M

describing

*a state of being,
becoming
(new or temporary)*

(Is) múinteoir **atá** ionam.

Tá mé i mo mhúinteoir.

In + pronoun

in +	mé	=	ionam
	tú		ionat (ionad ^c)
	sé		ann
	sí		inti
	sinn		ionainn
	sibh		ionaibh
	siad		iontu

in + possessive adjective

/ in + pronoun

Tá mé i mo **bh**ainisteoir.

tú i do **bh**ainisteoir.

sé ina bhainisteoir.

sí ina bhainisteoir.

muid inár mbainisteoirí.

sibh i bhur **m**bainisteoirí.

iad ina mbainisteoirí.

(Is) bainisteoir atá ionam.

ionat.

ann.

inti.

(Is) bainisteoirí atá ionainn.

ionaibh.

iontu.

in + possessive adjective

/ in + pronoun

Tá	mé	i m'eolaí
	tú	i d'eolaí
	sé	ina eolaí
	sí	ina heolaí
muid	inár	n-eolaithe
sibh	i	bhur n-eolaithe
iad	ina	n-eolaithe

(Is) eolaí atá ionam.

ionat.

ann.

inti.

(Is) eolaithe atá ionainn.

ionaibh.

iontu.

Is siopadóir í.

Is siopadóir atá ionam.

Tá mé i mo shiopadóir.

Is feirmeoir é.

An feirmeoir atá ionat?

An bhfuil tú i d'fheirmeoir?

Is dochtúir í.

Is dochtúir atá inti.

Tá sí ina dochtúir.

Is ceoltóir é.

Is cuntasóir í.

Is iriseoir í.

Is leictreoir é.

Is fiaclóir é.

Is dlíodóir í.

Is poitigéir é.

Is airgeadóir í.

Is glantóir é.

Peata an mhúinteora
(an múinteoir)

Oifig an bhainisteora
(an bainisteoir)

Cábla an chló dóra
(an clódóir)

Táille an dhlí dóra
(an dlíodóir)

Cófra an ghlantóra
(an glantóir)

Mála an dochtúra
(an dochtúir)

Cathaoir an stiúthóra
(an stiúthóir)

Deasc an fháilteora
(an fáilteoir)

Uirlisí an phluiméara
(an pluiméir)

Éide an tsaighdiúra
(an saighdiúir)

cúntóir an ghrianghrafadóra
(an grianghrafadóir)

ticéad an turasóra
(an turasóir)

cuspa an ealaíontóra
(an t-ealaíontóir)

Bróga an rinceora
(an rinceoir)

dósaen an bháicéara
(an báicéir)

Is teangaire í.

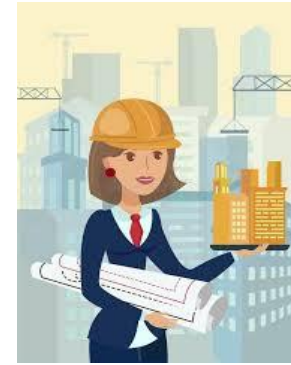
Is teangaire atá ionam.

Tá mé i mo theangaire.

Is cigire é.

Is ailtire í.

Is aoire é.

Is iascaire é.

An iascaire atá ionat?

An bhfuil tú i d'iascaire?

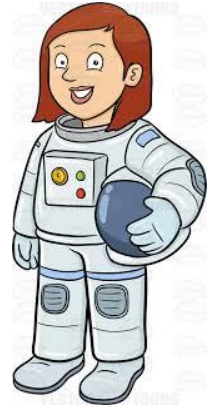
Is suathaire í.

Is scolaire é.

Is spásaire í.

Is cócaire í.

Is cócaire atá inti.

Tá sí ina cócaire.

Is aire é.

Is dúdaire í.

Is teachtaire é.

1st Declension: genitive singular ends in a slender consonant

3rd Declension: genitive singular ends in -a

5th Declension: genitive singular ends in a broad consonant

2nd Declension: genitive singular ends in -e

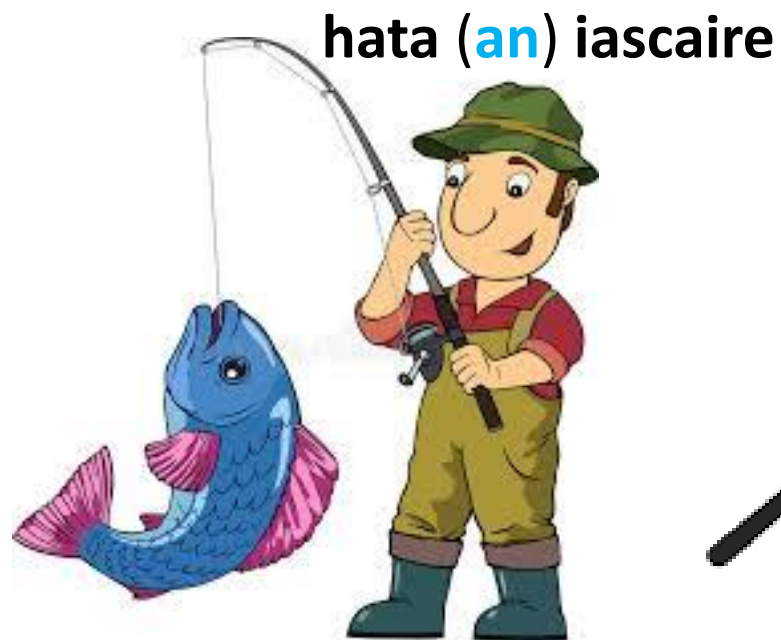
4th Declension: no change in the genitive singular

an t-iasc

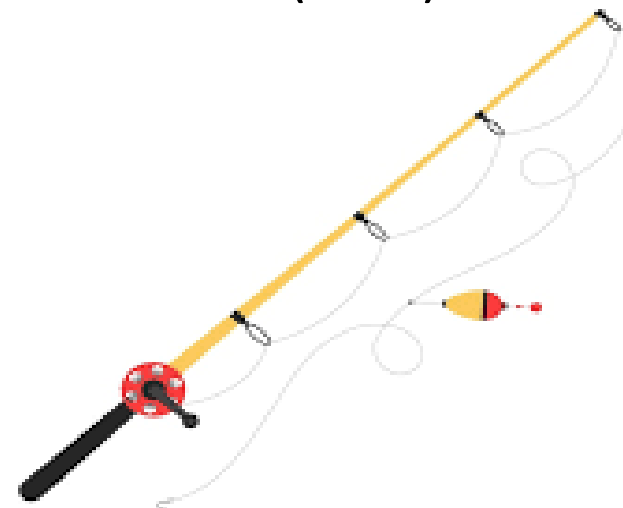

na héisc

hata (an) iascaire

Tá (an t-)iascaire ag marú éisc.

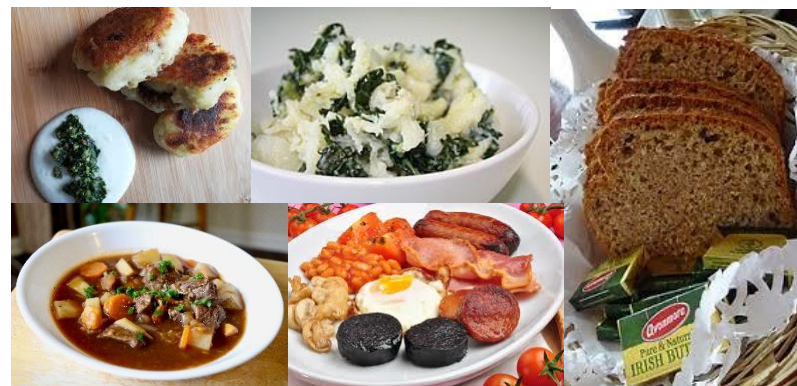

slat (na h)iascaireachta

acmhainn (na h)iascaireachta

hata (an) cócaire

Cócaireacht na hÉireann

leabhar (na) cócaireachta

1st Declension: genitive singular ends in a slender consonant

3rd Declension: genitive singular ends in -a

5th Declension: genitive singular ends in a broad consonant

2nd Declension: genitive singular ends in -e

4th Declension: no change in the genitive singular

an t-Aoire Maith

an t-Aire Oideachais

an t-Aire Sláinte

an t-Aire Talmhaíochta

an teachtaire

colúr (na) teachtaireacht

an ríomhphost

an ríomhaire

an ríomhchláraitheoir
(cláraitheoir (na) ríomhaireacht)

an teachtaireacht

oifig an phoist

Cad is do sheoladh ríomhphoist?

Is tiománaí í.

Is tiománaí atá ionam.

Tá mé i mo thiománaí.

Is siciatraí é.

An siciatraí atá ionat?

An bhfuil tú i do shiciatraí?

Is siceolaí í.

Is siceolaí atá inti.

Tá sí ina siceolaí.

Is draoi/asarlaí é.

Is amhránaí í.

Is tógálaí é.

Is rúnaí í.

Is gadaí/tóraí é.

Is foghlaí (mara) í.

Is réalteolaí é.

Is astralaí í.

Is meitéareolaí é.

Cá n-oibríonn tú?

Oibrím in oifig in saⁿ bhaile mór.

Oibrím in saⁿ bhaile.

Oibrím i monarca.

Oibrím i dteach tabhairne.

Oibríonn sí in ollscoil.

Oibríonn sé in ospidéal.

Oibríonn siad in óstán.

Oibríonn siad i mbialann.

Is it good for you?

An
Nach
Is
Ní

maith

(good)

duit
duit
dom
dom

é

? ✓
? ✗
! ✓
! ✗

Is maith!

Ní maith!

Do you like it?

An
Nach
Is
Ní

maith

(good)

leat
leat
liom
liom

é

? ✓
? ✗
! ✓
! ✗

Is maith!

Ní maith!

Would you like it?

<u>Ar</u>
<u>Nár</u>
<u>Ba</u>
<u>Níor</u>

mhaith

(good)

leat
leat
liom
liom

é

? ✓
? ✗
! ✓
! ✗

Ba mhaith!

Níor mhaith!

Is maith liom... *I like...* ('Tis good with-me...)

Ní maith liom... *I don't like...* ('Tisn't good with-me...)

Ní maith liom bagún.

Ní maith liom prátaí.

Ní maith liom feoil.

Ní maith liom brioscaí.

Ní maith liom cabáiste.

Ní maith liom oráistí.

Ní maith le Seán tae.
Seán doesn't like tea.

Is maith leis gach rud milis.
He likes everything sweet.

Is maith léi an hata sin.
She likes that hat.

Ar mhait leat an ceann seo?
Would you like this one?

Is maith leo brioscaí.
They like biscuits.

Ní maith le daidí iad.
Daddy doesn't like them.

An bhfuil go leor ag an mbeirt agaibh anois, a pháistí?

Is maith liom an fheoil sin.
An dtabharfaidh tú píosa eile dom, más é do thoil é?

Ní maith liomsa ar chor ar bith í.

Céard atá uait? Nach bhfuil sí blasta?

Tá sí blasta. Ná bac léi, a mhamaí.

B'fhearr liom bagún ná caoireoil.

Nach deacair thú a shásamh!
Caithfidh tú cur suas leis sin anois.

Do you both have enough now, children?

*I like that meat.
Will you give me another piece, please?*

I don't like it at all.

What do you want? Isn't it tasty?

It's tasty. Don't mind her, mummy.

I'd prefer bacon to mutton.

*Isn't it hard to satisfy you!
You'll have to put up with that now.*

What would you like?

Cad/Céard ba mhaith leat?

What'd-be good with-you?

I'd like..

Ba mhaith liom...

(It)'d-be good with-me...

Cad/Céard ba mhaith leat?

Is maith liom... *I like...* ('Tis good with-me...)
Ba mhaith liom... *I'd like...* (It'd be good with-me...)

Ba mhaith liom uisce beatha.

Ba mhaith liom fíon.

Ba mhaith liom leann.

Ba mhaith liom líomanáid.

Ba mhaith liom pórtar.

Ba mhaith liom deoch ghlas.

Containers and contents...

a pint of beer/ale/stout

pionta beor**ach**/leann**a**/pórtair**ir**

a schooner of lemonade

scúnar liomanáide**e**

a pot/middy of orange juice

leathpionta sú oráiste

a glass of whiskey

gloine fuisce (uisce beatha)

a bottle of red/white wine

buidéal fíona dheirg/bháin

a jug of cold water

crúsca uisce fhuair

a cup of (black) coffee/tea

cupán caife/tae (dhuibh) (le bainne agus siúcra)
(with milk and sugar)

Numbers (1-6) with nouns

(Séimhiú)

1	a haon	<i>one pint of ale</i>	pionta leanna a amháin
2	a dó	<i>two pints of stout</i>	<u>dhá</u> <u>ph</u> ionta portáir
3	a trí	<i>three glasses of red wine</i>	<u>trí</u> <u>gh</u> loine <u>fíona</u> <u>dhe</u> irg
4	a ceathar	<i>four bottles of white wine</i>	<u>ceithre</u> <u>bh</u> uidéal <u>fíona</u> <u>bh</u> áin
5	a cúig	<i>five cups of black coffee</i>	<u>cúig</u> <u>ch</u> upán <u>caife</u> <u>dh</u> uibh
6	a sé	<i>six jugs of cold water</i>	<u>sé</u> <u>ch</u> rúsca <u>uisce</u> <u>fh</u> uair

Is it better for you?

An
Nach
Is
Ní

fearr

(better)

duit
duit
dom
dom

é

? ✓
? ✗
! ✓
! ✗

Is fearr dom iad!

Is fearr!

Ní fearr!

Do you prefer it?

An
Nach
Is
Ní

fearr

(better)

leat
leat
liom
liom

é

? ✓
? ✗
! ✓
! ✗

An fearr leat tae nó caife?

Is míle céad fearr liom bambú!

Is fearr!

Ní fearr!

Would you prefer it?

<u>Arbh</u>
<u>Nárbh</u>
<u>B'</u>
<u>Níorbh</u>

fhearr

(better)

leat
leat
liom
liom

é

? ✓
? ✗
! ✓
! ✗

B'fharr!

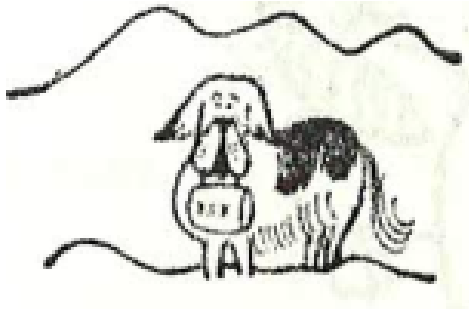

Níorbh fharr!

Is fearr liom... *I prefer...* ('Tis better with-me...)

B'fhearr liom... *I'd prefer...* (It'd be better with-me...)

B'fhearr liom uisce beatha.

B'fhearr liom fíon.

B'fhearr liom leann.

B'fhearr liom líomanáid.

B'fhearr liom pórtar.

B'fhearr liom deoch ghlas.

Buntús Cainte - Ceacht 85
(2/4)

Is fearr leis go mór an tae.
He much prefers tea.

B'**fh**earr liom toitín,
go raibh maith agat.
I'd prefer a cigarette, thanks.

B'**fh**earr léi dul abhaile anois.
She'd prefer to go home now.

Éist

Is fearr liom suí ar chathaoir ard.
I prefer to sit on a high chair.

Ar mhaith leat teacht linn?
Would you like to come with us?

B'**fh**earr liom gan dul ann anois.
I'd prefer not to go there now.

Éist

An gcaithfidh tú toitín, a Shéamais?

**Ní chaithfidh, go raibh maith agat.
B'fhearr liom an píopa.**

Is fearr duit freisin é, deir siad.

Níl a fhios agam. Creidim gur mar a chéile iad.

Ní dóigh liom go bhfuil mórán dochair iontu.

An mbeadh cipín agat, ar chor ar bith?

**Ba cheart go mbeadh ceann agam áit éigin.
Seo dhuit.**

Éist

Will you have (smoke) a cigarette, Séamas?

*No, thank you.
I prefer the pipe.*

It's better for you, they say.

I don't know, I think they're much the same.

I don't think there's much harm in them.

Would you have a match, at all?

*I should have one somewhere.
Here you are.*

Cén caithimh aimsire atá agat?

(a bheith ag) **léamh**

le cairde

(ag dul ag) **siúl**

(ag dul ag) **snámh**

(ag) **dul** go dtí
na peictiúir

(ag) **seinm** ceoil

(ag) **féachaint ar** an teilifís

(ag) **éisteacht leis** an raidió

na cluichí Oilimpeacha
sa tSeapáin

(ag) **imirt** cluichí ríomhaire

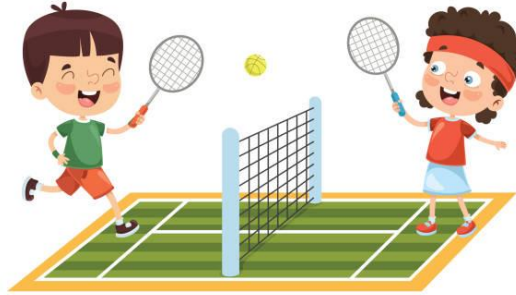
An maith leat spórt?

sacar/peil

snámh

leadóg

cispheil

rothaíocht

rámhaíocht

tumadóireacht

lúthchleasaíocht

dornálaíocht

gleacaíocht

Do you love it?

An
Nach
Is
Ní

breá

(fine)

leat
leat
liom
liom

é

? ✓
? ✗
! ✓
! ✗

Do you hate it?

An
Nach
Is
Ní

fuath

(hatred)

leat
leat
liom
liom

é

? ✓
? ✗
! ✓
! ✗

An maith leat peil/sacar?

Is maith!

Ní maith!

Is breá linn í!

cluiche (na) peile
cluiche (an t)sacair

Ní maith liom ar chor ar bith í!

Is fuath liom í!

An maith leat leadóg?

Is maith!

Ní maith!

cluiche (na) leadóige

Is breá leo í!

Ní maith liom ar chor ar bith í!

Is fuath liom í!

An maith leat dornálaíocht?

Is maith!

Ní maith!

(an) babhta dornála
babhta (na) dornálaíochta

Is breá linn í!

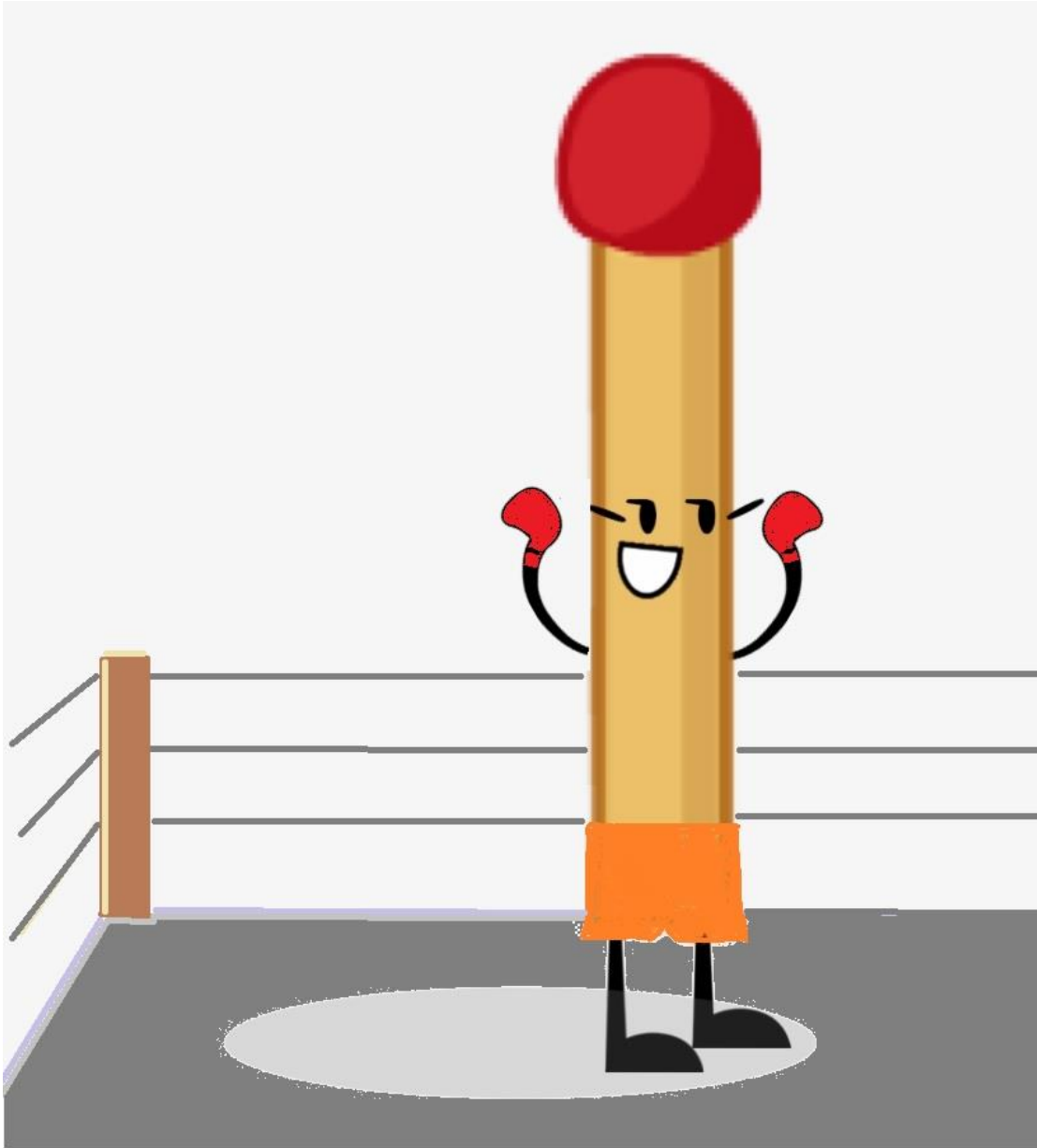

Ní maith liom ar chor ar bith í!

Is fuath liom í!

Cluiche dornála?

Cluiche dornálaíocht?

Cipín dornála?

Cipín dornálaíocht?

Cipín ag dornáil?

Cipín ag dornálaíocht?

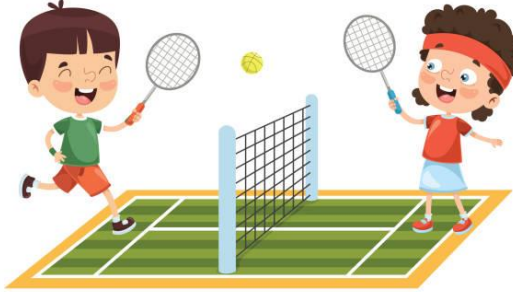
Cé a imríonn spórt?

imreoir saca**ir**
/peile**e**

snámhóir

imreoir leadó**ige**

imreoir
cispheile**e**

rothaí

rámhaí

tumadóir

lúthchleasaí

dornálaí

gleacaí

Cén saghas ceoil is fearr leat?

ceol traidisiúnta

ceol clasaiceach

**ceol damhsa
ceol rince**

rac-cheol

snagcheol

popcheol

Séimhiú (lenition) ➔

	Labial		Dental/ Alveolar		Palatal/ Velar		Aspirate
	Plosive	Fricative	Plosive		Plosive	Fricative	
Voiceless	p ➔	ph/f ➔ (fh)	t ➔		c ➔	ch	h/sh/th
Voiced	b ➔	bh	d ➔		g ➔	dh/gh	
Nasal	m ➔	mh	n		ng		
Liquid	l, r						
Sibilant	s						

